

Inhoud

Uitgebreid

FOREWORD 15

VOORWOORD 17

DEEL 1 WAT IS HET? 19

1 INLEIDING 21

- De eerste onderzoekers 22
- De opbouw van het boek 24
- Aanleg of opvoeding 27
- Diagnose of etiket 30
- De kracht en de zwakte 32
- Het doel van het boek 34
- Aandachtspunten 35
- Aandachtspunten attitude 35

2 AANLEG OF OMGEVING 37

- Ontwikkeling vanuit aanleg en omgeving 37
- Zichtbaar versus niet-zichtbaar 42
- Rijping 45
- Rode draden: basissignalen van problematiek 52
- Aandachtspunten 56
- Aandachtspunten attitude 57
- Samenvatting 57

3 VERSCHILLEN TUSSEN MANNEN EN VROUWEN 59

- Man of vrouw, xy of xx 60
- Het zelf 63
- Het zich verplaatsen in een ander 71
- Morele ontwikkeling 79
- Weerstand tegen verandering 80
- Zelfreflectie 82
- Daadkracht, angst en agressie 84
- Sekseverschillen en opvoeding 86
- Schematische weergave 86
- Gevolgen voor autisme 87
- Aandachtspunten 87
- Aandachtspunten attitude 88
- Samenvatting 88

4	DE AUTISTISCHE STOORNISSEN	91
	De diversiteit van autistisch gedrag	92
	Relatie tussen bron en gedrag	96
	‘Puur’ autisme versus autistisch gedrag	97
	Typering van kinderen met autisme	105
	Prevalentie van autistische ontwikkelingen	106
	(Vroegtijdige) onderkenning van autismespectrumstoornissen	111
	Aandachtspunten	120
	Aandachtspunten attitude	121
	Samenvatting	121
5	DE KERN VAN HET PROBLEEM	123
	De sociale interactie	123
	Gevoelloos of gevangen	125
	Theorieën over autisme	126
	De Theory-of-Mind (TOM)	128
	Centrale coherentie (CC)	129
	Planning en Executive Function (EF)	132
	Het Empathische, Systematiserende, geBalanceerde brein (ESB)	134
	Het Socioschema ten opzichte van de andere theorieën	135
	Het Socioschema	138
	De MAS1P, een breed leeftijdsspectrum	142
	Het Socioschema en de ik-anderdifferentiatie	144
	Het Socioschema en tijd en ruimte	147
	Het geheugen	150
	Het Socioschema en de eigen identiteit	152
	Het Socioschema en de Theory-of-Mind	154
	Oog voor detail	157
	Zintuiglijke ervaringen en prikkelgevoeligheid	167
	Taalontwikkeling	172
	Opvallende belangstellingen	178
	Obsessief gedrag en rituelen	180
	Leerstoornissen en schoolgaan	181
	Schematische weergave	184
	Aandachtspunten	186
	Aandachtspunten attitude	187
	Samenvatting	187
	DEEL 2 WAT DOE JE ERAAN?	189
6	VOOR EN NA DE DIAGNOSE	191
	Wel de problematiek, maar niet de diagnose	191
	Wel de diagnose, maar niet de problematiek	196
	Aandachtspunten	199
	Aandachtspunten attitude	199
	Samenvatting	200

7	DE BASIS VAN OPVOEDING EN HULP, AANSLUITEN BIJ DE MAS1P	201
	Het QAP	201
	Innerlijke statistieken	202
	De MAS1P	204
	Een structurele sociale training	206
	Een 'rommelige' ontwikkeling	208
	Een sleutelzin	209
	Aandachtspunten	209
	Aandachtspunten attitude	210
	Samenvatting	211
8	HET STIMULEREN VAN DE IK-ANDERDIFFERENTIATIE EN EMPATHIE	213
	Gebrekkige ik-anderdifferentiatie of symbiose	214
	Een vertraagde ontwikkeling	216
	Een vreemde wereld	221
	Aanvoelen of uitdenken	223
	Ontwikkelingstaken	225
	1 & 2 Een kleuter met de ontwikkelingstaak van de baby	226
	3 & 5 Gehechtheid	229
	4 Vreemd en vertrouwd	233
	6 Vreemden: goed én fout	236
	7 Sociale omgang	238
	Levensloop: vergelijking tussen typische ontwikkeling (TO), atypische ontwikkeling-autisme (ATO en licht verstandelijke beperking (LVB)	239
	Aandachtspunten	241
	Aandachtspunten attitude	242
	Samenvatting	242
9	SOCIALE VAARDIGHEDEN	245
	Sociale vaardigheid of 'trucje'	245
	Oogcontact	249
	Gebrek aan gerichtheid op contact	255
	Communicatie	260
	De betekenis van taal	267
	De betekenis van grapjes	271
	De grenzen van de ander	273
	Houvast van omgangsregels	275
	Trainingen in sociale vaardigheden	277
	Sociale kennis > sociaal inzicht > sociale vaardigheden	278
	Aandachtspunten	279
	Aandachtspunten attitude	280
	Samenvatting	280

10	HET VORMEN VAN VRIENDSCHAPPEN EN RELATIES	283
	Van egocentrisch gedrag naar partnerschapsgedrag	284
	De basisschool	285
	Pesten	290
	Het zelfbeeld	293
	De ontwikkeling van vriendschappen	294
	De verdieping van vriendschap tot relaties	300
	Op de drempel van seksualiteit	302
	Het isolement en de depressie	302
	De combinatie: empathisch met autistisch	303
	Een relatie: leren van het leven zelf	305
	Aandachtspunten	307
	Aandachtspunten attitude	308
	Samenvatting	308
11	WEERSTAND TEGEN VERANDERING	311
	Verandering en onvoorspelbaarheid	311
	De macht der gewoonte	314
	Weerstand tegen ander voedsel	316
	Verzet vanuit overgevoeligheid	318
	Terroriseren of paniek	319
	Geritualiseerde programma's	321
	Het associatief en magisch denken	323
	Allergisch voor 'moeten'	324
	Planning en afspraken	328
	Strafen beloning	331
	Het opgebrande gezin	334
	Omgaan met weerstand tegen verandering	336
	Aandachtspunten	337
	Aandachtspunten attitude	339
	Samenvatting	339
12	OMGAAN MET ANGST EN OBSESSIES	341
	Angst als basale drijfveer	341
	De detectie van gevaar	342
	De reactie op gevaar	343
	De daadkracht van testosteron	349
	Een slechte balans	352
	Testosteron en agressie	352
	De 'missing link'	353
	Een gebrek aan testosteron en depressie	355
	Vrouwelijke agressie	356
	Agressie versus depressie	357
	Hyperactiviteit als een gezonde uitlaatklep	358
	Verschillen tussen jongens en meisjes	359

Fight-or-flight versus nice-or-victim	360
Signalen van angst	362
Het voorkómen van angst	362
Weerstand tegen verandering	363
Extreme gehechtheid aan moeder	363
Afweer tegen vreemden	364
Vermijden van sociale situaties	366
Zelfhypnotiserend gedrag	368
Aanpassen	369
Vormen van gedrag om angst te verminderen	370
Hyperactiviteit	370
Obsessies en compulsies	372
Rituelen	373
Stereotiepe gedragingen	374
Rationeel reageren, intellectueel begrijpen en argumenteren	375
Ordenen	376
Minderwaardigheidsgevoelens, jaloezie en depressie	376
Aandachtspunten	378
Aandachtspunten attitude	379
Samenvatting	380

13 OMGAAN MET AGRESSIE	381
Agressie en seksualiteit	382
Autistische bronnen voor agressie	383
Agressie bij weerstand tegen verandering	384
Misverstaan van sociale interactie	388
Normale agressie	390
Alleen op de wereld	392
Vragen om hulp	393
De combinatie van autisme met ADHD	394
Aandachtspunten	395
Aandachtspunten attitude	396
Samenvatting	396

14 OPGELOPEN SOCIALE ANGST	399
Cognities om de angst te benoemen	399
Medicatie of therapie	403
Gedragstherapie	405
Depressie	408
De kracht van de opvoeder	409
Aandachtspunten	409
Aandachtspunten attitude	410
Samenvatting	410

15 EPILOOG 413

REFERENTIES 415

LIJST VAN OVERZICHTEN EN TABEL 441

LIJST VAN AFBEELDINGEN 443

LIJST VAN VOORBEELDNAMEN 445

NAMENREGISTER 447

ZAKENREGISTER 453

OVER DE AUTEUR 459